

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شهرکرد

بیان معماری اصول تصویرسازی با مازیک

جلد نخست
(جزئیات)

نوشین عباسی

سرشناسه:	عنوان و نام پدیدآورنده: بیان معماری:
عبّاسی، نوشین، ۱۴۶۰	اصول تصویرسازی با مازیک، جلد نخست: جزئیات / نوشین عبّاسی
مشخصات نشر: شهرکرد دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، ۱۳۹۳	مشخصات ظاهری کتاب: ۲۸۸ص: مصوّر. (بخشی رنگی)
موضوع: معماری طراحی-فن	موضوع: معماری- نقشه های نمایش- فن
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۳۳۷۴-۵	وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر
شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۸۵۴۶۴	یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر درنشانی: http://opac.nliai.ir قابل دسترسی است

بیان معماری	نوشین عبّاسی
اصول تصویرسازی با مازیک، جلد نخست: جزئیات	عضو تمام وقت هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد
ویراستار: احمد رحیم خانی سامانی	صفحه آرا: محمدعلی نریمانی
ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد	طرح جلد: نوشین عبّاسی
نمونه خوانی: سجاد صدری نژاد	لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه	شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۳۳۷۴-۵
بها: ۵۰۰۰۰۰ ریال	نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

آدرس: چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، رحمتیه، صندوق پستی ۱۶۶، تلفکس: ۰۳۸-۳۳۳۶۱۰۶۰

وب سایت: www.iaushk.ac.ir

فهرست مطالب

۳۹	۱. ۶. ۳. استوانه.....
۴۱	۱. ۷. سایه روی سطوح زاویه‌دار.....
۴۴	۱. ۸. سایه روی بدنه.....
۴۶	۱. ۹. سایه در نما.....
۴۹	۱. ۱۰. سایه‌ی احجام با بدنه‌ی منحنی.....
۵۳	۱. ۱۱. سایه‌ی نقشه‌ی موقعیت.....
۵۸	۱. ۱۲. قانون صفحات موازی.....

گام دوم: رنگ و بافت

۶۵	۱. ۲. رنگ‌شناسی.....
۶۵	۲. ۲. ذات و نمود رنگ.....
۶۵	۲. ۳. هم‌آهنگی رنگ‌ها.....
۶۶	۱. ۳. ۱. رنگ‌های اصلی.....
۶۷	۱. ۳. ۲. رنگ‌های مکمل و متضاد.....
۶۸	۲. ۳. ۲. رنگ‌های سرد و گرم.....
۶۹	۲. ۳. ۲. رنگ‌های هم‌آهنگ.....
۷۳	۲. ۳. ۲. موضوع پروژه.....
۷۳	۲. ۳. ۲. زمان و مکان استقرار پروژه.....
۷۳	۲. ۳. ۲. سلیقه‌ی شخصی طراح.....
۷۳	۲. ۳. ۲. جهت تابش نور و قانون صفحات موازی.....
۷۳	۲. ۳. ۲. تنوع در انتخاب رنگ.....
۷۵	۲. ۴. ۲. بافت.....
۷۵	۲. ۴. ۲. ۱. آجر.....
۷۸	۲. ۴. ۲. ۲. بتن.....
۷۸	۲. ۴. ۲. ۱. بتن اکسپوز.....
۷۹	۲. ۴. ۲. ۲. بتن اکسپوز قطعه‌ای.....

پیش‌گفتار

پیش‌گام

۱۳	الف. ۱. انواع روش‌های ارائه با دست.....
۱۳	الف. ۱. ۱. ارائه‌ی خطی.....
۱۹	الف. ۱. ۲. ارائه با رنگ.....
۱۹	الف. ۱. ۲. ۱. ارائه با مداد رنگی.....
۲۰	الف. ۱. ۲. ۲. ارائه با آب‌رنگ.....
۲۰	الف. ۱. ۲. ۳. ارائه با ماژیک.....
۲۱	الف. ۱. ۳. ارائه‌ی حجمی.....
۲۱	الف. ۲. بیان تصویری با ماژیک.....
۲۴	الف. ۳. رسم انواع خطوط با ماژیک.....

گام نخست: رسم سایه

۲۹	۱. ۱. سایه.....
۲۹	۲. ۱. منابع نور.....
۲۹	۱. ۲. ۱. منبع نور گسترده (خورشید).....
۲۹	۱. ۲. ۲. منبع نور مصنوعی (نقطه‌ای).....
۳۰	۱. ۳. اصول پایه.....
۳۲	۱. ۴. رسم سایه.....
۳۲	۱. ۴. ۱. رسم سایه‌ی منبع نور گسترده (خورشید).....
۳۳	۱. ۴. ۲. رسم سایه‌ی منبع نور مصنوعی (نقطه‌ای).....
۳۴	۱. ۵. سایه‌ی اجسام مرکب.....
۳۸	۱. ۶. سایه‌ی اجسام خاص.....
۳۸	۱. ۶. ۱. منشور.....
۳۹	۱. ۶. ۲. هرم و مخروط.....

۱۱۵	۲. ۳. ترسیم آسمان
۱۱۶	۱. ۲. ۳. رنگ‌مایه‌ی آسمان
۱۱۶	۱. ۲. ۳. رنگ‌مایه‌ی عمودی با هاشور متغیر عمودی
۱۱۸	۱. ۲. ۳. رنگ‌مایه‌ی افقی با لکه‌ی رنگ
۱۱۹	۱. ۲. ۳. رنگ‌مایه‌ی عمودی با هاشورهای افقی
۱۲۰	۱. ۲. ۳. ۴. رنگ‌مایه‌های فرمال و نامنظم
۱۲۲	۲. ۳. ۴. خورشید و ماه در آسمان
۱۲۲	۳. ۲. ۳. آسمان غروب
۱۲۳	۴. ۲. ۳. آسمان شب
۱۲۴	۵. ۲. ۳. آسمان ابری
۱۲۶	۶. ۲. ۳. آسمان با خطوط شکسته
۱۳۰	۷. ۲. ۳. آسمان با خطوط منحنی
۱۳۲	۸. ۲. ۳. آسمان‌های نواری
۱۳۳	۹. ۲. ۳. آسمان با رنگ استون

گام چهارم: گیاه

۱۴۱	۱. ۴. زمینه‌ی طراحی
۱۴۱	۲. ۴. اصول پایه
۱۴۴	۳. ۴. اجزا و تناسبات
۱۴۹	۱. ۳. ۴. ارتفاع
۱۵۰	۲. ۳. ۴. مکان‌یابی
۱۵۲	۳. ۳. ۴. رنگ
۱۵۳	۴. ۳. ۴. تعداد
۱۵۳	۴. ۴. درختان برگ‌ریز
۱۵۳	۱. ۴. ۴. لکه‌ی رنگ
۱۵۷	۱. ۴. ۴. درختان بهاری
۱۵۸	۲. ۴. ۴. درخت‌نیک
۱۵۹	۲. ۴. ۴. ترسیم خطی
۱۶۰	۵. ۴. درختان همیشه‌سبز
۱۶۰	۱. ۵. ۴. سرو
۱۶۲	۲. ۵. ۴. کاج
۱۶۲	۱. ۲. ۵. ۴. لکه‌ی رنگ
۱۶۳	۲. ۲. ۵. ۴. ترسیم خطی
۱۶۴	۳. ۵. ۴. کاج مطبق
۱۶۵	۴. ۵. ۴. ترسیم سریع
۱۶۶	۶. ۴. درختان گرمسیری

۸۰	۳. ۴. ۲. سنگ
۸۰	۱. ۳. ۴. ۲. سنگ صیقلی
۸۰	۱. ۳. ۴. ۲. تراورتن
۸۱	۲. ۳. ۴. ۲. گرانیت
۸۲	۲. ۳. ۴. ۲. قطعه‌سنگ‌ها
۸۲	۱. ۲. ۳. ۴. ۲. سنگ بادبر با بُرش نامنظم
۸۳	۲. ۳. ۴. ۲. سنگ بادبر با بُرش نامنظم و افکت استون
۸۴	۳. ۳. ۴. ۲. بُرش منظم
۸۵	۴. ۳. ۴. ۲. سنگ لاشه
۸۶	۵. ۳. ۴. ۲. سنگ لایه‌ای
۸۷	۶. ۳. ۴. ۲. سنگ تزئینی
۸۷	۱. ۶. ۳. ۴. ۲. سنگ تیشه‌خورده
۸۸	۲. ۶. ۳. ۴. ۲. سنگ تراورتن طرح چرم
۸۹	۳. ۶. ۳. ۴. ۲. سنگ تزئینی قیچی
۹۰	۴. ۶. ۳. ۴. ۲. سنگ تزئینی قیچی با استون
۹۱	۷. ۳. ۴. ۲. قلوه‌سنگ
۹۱	۱. ۷. ۳. ۴. ۲. قلوه‌سنگ گردگوشه
۹۲	۲. ۷. ۳. ۴. ۲. قلوه‌سنگ گردگوشه با استون
۹۳	۴. ۴. ۲. شن
۹۴	۵. ۴. ۲. چوب
۹۴	۱. ۵. ۴. ۲. تخته‌های چوب (ترسیم سریع)
۹۵	۲. ۵. ۴. ۲. تخته‌های چوب با سطح پرداخت‌نشده
۹۶	۳. ۵. ۴. ۲. تخته‌های چوب با سطح پرداخت‌شده
۹۷	۶. ۴. ۲. نی
۹۸	۷. ۴. ۲. سفال بام
۹۹	۸. ۴. ۲. کاه گل
۱۰۰	۹. ۴. ۲. کاشی
۱۰۱	۱۰. ۴. ۲. آلومینیوم
۱۰۲	۱۱. ۴. ۲. شیشه
۱۰۲	۱. ۱۱. ۴. ۲. شیشه در فاصله‌ی دور یا مقیاس کوچک
۱۰۲	۲. ۱۱. ۴. ۲. شیشه در فاصله‌ی متوسط
۱۰۳	۳. ۱۱. ۴. ۲. شیشه در فاصله‌ی نزدیک یا مقیاس بزرگ
۱۰۵	۱۲. ۴. ۲. بافت آزاد با استون

گام سوم: آسمان

۱۱۳	۱. ۳. آسمان
-----	-------------

۲۱۸..... ۵. ۵. انعکاس

گام ششم: پیکره

۲۲۹..... ۱. ۶. اصول پایه
۲۳۱..... ۲. ۶. اسکلت ساختاری بدن
۲۳۳..... ۳. ۶. استفاده از اشکال هندسی برای ترسیم پیکره
۲۴۳..... ۴. ۶. انبوه پیکره‌ها

گام هفتم: نوشتار

۲۵۳..... ۱. ۷. تعاریف پایه
۲۵۳..... ۱. ۱. ۷. نوشتار ضخیم
۲۵۳..... ۲. ۱. ۷. نوشتار میانی
۲۵۳..... ۳. ۱. ۷. نوشتار ریز
۲۵۴..... ۴. ۱. ۷. دورگیری
۲۵۴..... ۵. ۱. ۷. پرداخت
۲۵۴..... ۲. ۷. اصول پایه
۲۵۴..... ۱. ۲. ۷. خطوط راهنما
۲۵۶..... ۲. ۲. ۷. نظم ساختاری
۲۵۶..... ۳. ۲. ۷. تأکید
۲۵۷..... ۴. ۲. ۷. روند شکل‌گیری
۲۶۰..... ۵. ۲. ۷. رنگ
۲۶۰..... ۳. ۷. مراحل نوشتن
۲۶۱..... ۴. ۷. نمونه‌هایی از روش‌های پرداخت نوشتار

۲۷۱..... آلبوم تصاویر

۲۸۷..... سخن آخر

۲۸۹..... کتاب‌شناسی

۱۶۶..... ۴. ۶. ۱. اسکلت خطی
۱۶۷..... ۴. ۶. ۲. لک‌های رنگ
۱۶۷..... ۴. ۶. ۳. ترسیم سریع
۱۶۸..... ۴. ۷. ۱. انبوه درختان
۱۶۸..... ۴. ۷. ۲. انبوه درختان برگ‌ریز
۱۷۰..... ۴. ۷. ۲. درختان همیشه‌سبز به صورت انبوه
۱۷۱..... ۴. ۷. ۳. نخل‌های انبوه
۱۷۱..... ۴. ۸. زمینه‌ی تیره
۱۷۲..... ۴. ۹. درختان فانتزی
۱۷۲..... ۴. ۹. ۱. لک‌های ماژیک با قلم آزاد
۱۷۳..... ۴. ۹. ۲. قلمال
۱۷۷..... ۴. ۱۰. ۱. رسم درختان با استفاده از استون
۱۷۷..... ۴. ۱۰. ۱. درختان برگ‌ریز
۱۷۸..... ۴. ۱۰. ۲. درختان همیشه‌سبز
۱۷۹..... ۴. ۱۱. نقشه
۱۸۵..... ۴. ۱۱. بوته و پرچین
۱۸۵..... ۴. ۱۲. ۱. ژرفانمایی
۱۸۷..... ۴. ۱۲. ۲. نقشه، نما و برش
۱۸۸..... ۴. ۱۳. باغچه
۱۸۹..... ۴. ۱۴. چمن

گام پنجم: آب

۱۹۷..... ۵. ۱. حالت آب
۱۹۸..... ۵. ۲. آب راکد
۱۹۸..... ۵. ۲. ۱. آب راکد: نقشه
۲۰۵..... ۵. ۲. ۲. آب راکد آزاد در کناره
۲۰۶..... ۵. ۳. ۲. آب راکد: ژرفانمایی
۲۰۷..... ۵. ۳. ۳. آب جاری
۲۰۷..... ۵. ۳. ۱. آب جاری: نقشه
۲۰۹..... ۵. ۳. ۲. آب جاری: ژرفانمایی
۲۱۰..... ۵. ۴. آب ریزشی - پاششی
۲۱۰..... ۵. ۴. ۱. آبشار
۲۱۰..... ۵. ۴. ۱. ۱. آبشار: ژرفانمایی
۲۱۲..... ۵. ۴. ۲. ۱. آبشار: نما و برش
۲۱۳..... ۵. ۴. ۲. ۲. فواره
۲۱۳..... ۵. ۴. ۲. ۱. فواره: ژرفانمایی
۲۱۵..... ۵. ۴. ۲. ۲. فواره: نما و برش

پیش‌گفتار

هر انسان برای برقراری ارتباط و انتقال مفاهیم، از روش‌های گوناگونی استفاده می‌کند. ساده‌ترین و رایج‌ترین نوع برقراری ارتباط، بهره‌گیری از زبان است که دارای نموده‌های گوناگونی است. یکی از این نموده‌ها، استفاده از نمود تصویری و به کارگیری نشانه‌های بصری قابل فهم است که طیف وسیعی را، از نوشتار تا نقاشی را فرا می‌گیرد.

مرسوم است که یک معمار، برای ارائه‌ی طرح‌های خود از مدارک فنی چون، نقشه، نما، بُرش و گاهی از هنر ژرف‌نمایی بهره بگیرد. درک کامل مفاهیم پنهان در پس مدارک مذکور، ممکن است برای افرادی که از طراح معمار، سررشته‌ای ندارند، مشکل و چه بسا بی‌معنا باشد. برای شرح مفاهیم مدارک معمار، کلام و نوشتار به‌تنهایی نمی‌توانند، به‌خوبی روش‌های ارائه‌ی بصری، برای بیان اطلاعات کارآیی داشته‌باشند، بنابراین، استفاده از نمادهای تصویری در بیان آثار معمار، برای نمایش کامل طرح‌های

معماری به مخاطبان لازم است.

اصولاً تمام روش‌های ارائه، مربوط به مشاهده‌ی انسان است و هدف اصلی آن‌ها عمدتاً، در دسترس قرار دادن طرح‌ها برای افراد بیش‌تر است. انتخاب نوع روش ارائه، بستگی به خواست و مهارت معمار در استفاده از رسانه‌های مختلفی چون طراحی، مدل‌سازی، عکاسی و تصویرسازی، چه دستی و چه رایانه‌ای دارد و موفقیت کامل طراحی در انتقال مفاهیم ذهنی، بستگی به میزان آشنایی او با روش‌های مختلف ارائه و کاربرد آن‌ها دارد. در جوهره‌ی همه‌ی طرح‌ها، فرآیندی دوسویه از تجسم و بیان وجود دارد. بیان صحیح تصورات و تجسمات، این توانایی را به افراد می‌دهد تا آن‌چه را در ذهن خود تصور نموده‌اند، به صورت شکل‌های ترسیمی ارائه داده، با دیگران ارتباط برقرار نمایند.

اگرچه استفاده از تصویرسازی‌های متنوع و پیش‌رفته‌ی رایانه‌ای، مدل‌سازی و پویانمایی، هر روز وسعت بیش‌تری پیدا می‌کند، اما ویژگی بصری خطوط ترسیم شده با دست، قدرت بیان منحصر

به فردی دارد که می‌تواند کیفیت‌های ویژه‌ای را، بدون داشتن شباهتی حقیقی با موضوع مورد ارائه، عرضه نماید و همین افسون ویژه‌ی طراحی با دست آزاد است که آن را از طراحی ماشینی و تصویرسازی‌های رایانه‌ای متمایز ساخته، به آن ارزش خاصی می‌دهد.

در این کتاب کوشش بر این است که با توجه به شرایط و استقبال روزافزون از رشته‌ی معماری، روش‌های مختلف ارائه‌ی تصویری با دست، به صورت مختصر، ولی گویا، شرح داده‌شود. ارائه با مازیک یکی از پرکاربردترین روش‌های بیان تصویری مدارک معماری است، به صورت جزء به جزء از ترسیم جزئیات پایه آغاز شده، مرحله به مرحله به صورت تصویری و نوشتاری و ذکر نکات مهم و کاربردی در ترسیم جزئیات پیش می‌رود و در جلد بعدی، نحوه‌ی

ارائه‌ی کامل مدارک معماری، شامل نقشه، نما، بُرش، ژرفانمایی، ارائه‌ی شیت و نحوه‌ی تحلیل مدارک نیز به همین صورت ارائه خواهد شد تا علاقه‌مندان بتوانند توانایی‌های ارائه‌ی دست آزاد را از سطح مقدماتی تا پیش‌رفته ارتقا بخشند.

در پایان پیش‌گفتار، ذکر این نکته ضروری است که آنچه به یک طرح یا تصویر، هویت و معنا می‌بخشد، صرفاً موضوع یا محتوای آن نیست، بلکه شیوه‌ی ترسیم آن نیز بخشی از کار است، بنابراین رسیدن به نتیجه‌ی آرمانی در ارائه‌ی یک کار، نه به نبوغ ذاتی افراد و نه به ابزارآلات پُرزرق و برق، بلکه بیش‌تر به زمان، شکیبایی، تمرین و پشت‌کار وابسته است. امید است مخاطبان این کتاب، با استفاده از این تمرین‌ها و مثال‌ها، بتوانند به بهترین شکل، ذهنیت خود را مصوّر و درک کامل طرح را برای مخاطبان آسان سازند.

نوشین عباسی

عضو هیأت علمی تمام‌وقت

دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد